

SEKSUALNI DELIKTI NA ŠTETU DJECE U PRAKSI SUDOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ - DOBRA PRAKSA I IZAZOVI

ZAGREB, 8. LISTOPADA 2024.

KAZNENI POSTUPAK

- nedostatak materijalnih dokaza
- iskaz djeteta žrtve - jedini dokaz –
- Postupovna pravila:
 - pripremiti dijete na ispitivanje
 - ispitati dijete
 - zabilježiti iskaz i
 - pravilno ga prikazati na raspravi

PREGLEDOM SUDSKE PRAKSE PROIZLAZI:

- ispitivanje djece žrtava provodi sudac istrage na dokaznom ročištu
- na dokazno ročište pozivaju se državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj okrivljenika
- stranke imaju mogućnost postaviti pitanje djetetu
- djeca se ispituju putem stručne osobe u posebnoj prostoriji putem audio video uređaja
- iskaz djeteta žrtve preslušava se na raspravi
- suci u pravilu odbijaju ponovno ispitati dijete čime se sprječava ponovna viktimizacija djeteta žrtve
- dijete se samo iznimno ponovno ispituje

Općinski sud u Puli-Pola

Poslovni broj Kzd-18/2020 od 2. srpnja 2021.

- Okrivljenik je proglašen krivim da je počinio dva kaznena djela iskorištavanjem djece za pornografiju iz čl. 163. st. 1. i 2. KZ/11 i jedno kazneno djelo spolnom zlouporabom djeteta mlađeg od petnaest godina iz čl. 158. st. 2. i st. 6. KZ/11, i
- pronađeno ukupno 56 741 datoteka s prikazima dječje pornografije, s time da brojni sadržaji prikazuju izživljavanje odraslih osoba nad djecom

PSIHOLOGIJSKO-PSIHIJATRIJSKO VJEŠTAČENJE DJETETA

- Prvo vještačenje u istrazi:

dijete sposobno iskazivati u svojstvu svjedoka o inkriminiranim događajima bez štetnih posljedica (u posebnoj prostoriji)

-psihološke posljedice koje se mogu kvalificirati kao intenzivan traumatski događaj za koji se može očekivati da će kod djeteta ostaviti traumatske posljedice po njegov daljnji psihološki razvoj.

- Djevojčica je sa roditeljima odselila u drugu državu i putem postavljenog opunomoćenika sud je obaviješten kako se izrazito protivi povratku u Hrvatsku.

- Drugo vještačenje:

- ispitivanje žrtve, pa i u kontroliranim uvjetima, bi vjerojatno uzrokovalo pogoršanje zdravstvenog stanja mlt. žrtve

NAJBOLJI INTERES DJETETA

Ustavni sud Odluka broj U-III-7231/2022 od 14. rujna 2023.

„Ljudsko dostojanstvo i psihički integritet zahtijevaju posebnu pozornost u slučaju djeteta koje je bilo seksualno zlostavljano, a obveze države prema člancima 3. i 8. Konvencije, ali i drugim međunarodnim instrumentima, kao i pravu Europske unije), zahtijevaju i učinkovitu provedbu prava djeteta. U takvim slučajevima, najbolji interes djeteta mora prevladati, a nacionalna tijela moraju adekvatno odgovoriti na potrebe koje proizlaze iz posebne ranjivosti djeteta.”

ISHOD KAZNENOG POSTUPKA:

-Okrivljenik je osuđen, dijete nije ispitano.

Što je s djevojčicom?

- Izostanak psihološke podrške i psihoterapije
- Izostanak edukacije roditelja o potrebama djeteta te pomoći u prepoznavanju simptoma pogoršanja traume
- pogoršanje posljedica traume

Pregledom sudske prakse općinskih sudova utvrđeno je da:

žrtve kaznenih djela seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja su djeca

- s poteškoćama u razvoju,
- sniženih intelektualnih sposobnosti,
- djeca s disleksijom
- djeca koja žive u skromnim i otežavajućim socioekonomskim uvjetima, a
- djeca koja boluju od zloćudnih bolesti

2. Općinski sud u Osijeku

Poslovni broj Kzd-110/2020 od 16. lipnja 2020.

- okrivljenik proglašen krivim da je spolno zlostavljao četiri dječaka ograničenih intelektualnih sposobnosti koji potječu iz siromašnih obitelji
- okrivljeniku je to bilo poznato jer je dolazio u te obitelji i financijski im pomagao
- koordinirano djelovanje škole koja je obavijestila socijalnu službu da jedan od njih ne pohađa nastavu u konačnici je dovelo do otkrivanja kaznenog djela

IZAZOVI PRI IMPLEMENTACIJI BARNAHUS MODELA U RH

iz perspektive sudaca za mladež općinskih sudova

- Imenovanje, obuka i specijalizacija sudaca za mladež
- Potreba evidencije sudske prakse u pogledu kaznenih djela na štetu djece – dosljednost u donošenju odluka, primjena ujednačenih kriterija i sankcija, prepoznavanje obrazaca ili trendova u kaznenim djelima – bitno i za suđenje i za prevenciju, praćenje učinkovitosti kaznenih sankcija.
- Bolja koordinacija obiteljskog i kaznenog suda te Hrvatskog zavoda za socijalni rad – kako bi sve strane radile zajedno i osigurale da odluke budu u najboljem interesu djeteta, sudovi moraju imati cjelovit uvid u situaciju i donositi informirane odluke koje uzimaju u obzir

- Potreba opremanja s audio video uređajima i prostorije za ispitivanje djeteta, posebnog pristupa za djecu
- Povećanje broja stručnih suradnika
- Potreba da u Dječju kuću budu upućena i djeca žrtve i svjedoci drugih kaznenih djela a ne samo seksualnih delikata
- Potreba izgradnje regionalnih Dječjih kuća kako bi se svoj djeci osigurala jednak pristup pravdi i skrbi te dostupnost usluge u svim dijelovima zemlje
- Provođenje edukacije po stručnjacima Dječje kuće

- Čl. 38. ZSM
- Suci za mladež i državni odvjetnici za mladež moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe.
- Naredba bana Hrvatske, Slavonije i Dalmacije o kažnjavanju i zaštićivanju mladeži iz 1918.
- osnivanje sudova za mladež
- suce za mladež je određivao ban iz reda „iskusnih sudaca dotičnog suda”

Čovječanstvo duguje djetetu najbolje što može dati.

Deklaracija o pravima djeteta 20. studenog 1959.

HVALA NA PAŽNJI!

KRISTINA KNEŽEVIĆ ČERVAR, SUTKINJA ZA MLADEŽ
OPĆINSKOG SUDA U PULI-POLA